

Innspil Grænni byggðar um umhverfismál til átakshóps um aukið framboð á heimilum

Reykjavík, 10 janúar 2019

Heildarmyndin

Loftslagsmál og sjálfbærni eru þverfagleg málefni sem eiga að vera einskonar rauður þráður í mótun allra nýrra verkefna sem snúa að hinu byggða umhverfi. Þessi málefni eru komin á dagskrá stjórnvalda og mikilvægt að ná þeim markmiðum sem hafa verið sett í þessum málaflokkum. Umhverfismálin hafa alltaf verið brýn en eru nú algjör nauðsyn. Til þess að árangur náist er mikilvægt að setja sér metnaðarfull markmið í umhverfismálum strax á forstigum verkefna. Þverfaglegt samstarf fagaðila og hagsmunaðila verkefnisins í hönnunarfasa er nauðsynleg til þess að móta sameiginlegan skilning á markmiðum verkefnisins.

Þættir sem ætti að huga að:

- Hugmyndsamkeppni arkitekta um hagkvæmar og sjálfbærar íbúðir þar sem að mikilvægustu umhverfisviðmiðin/sjálfbærni viðmið sem þarf að uppfylla eru sett fram fyrirfram (ekki ósvipað ReInventing Cities verkefninu sem Reykjavíkurborg tekur þátt í og verkefninu „Fremtidens bæredygtige almene bolig“ í Aarhus.¹)
- Grunnþættir varðandi vistvæni viðmið þarf að setja inn í skipulagsgerðir og byggingu íbúðarhúsnæðis, þar með talið skipulag hagkvæmra íbúða.
- Kanna möguleika á að fá framkvæmdaraðila strax inn í skipulagsgerðina
- Virkja byggingaiðnaðinn / framkvæmdaraðila hér á landi beint inn í verkefnið
- Þetta byggð og velja fjölbreyttar lóðir - á mismunandi stöðum – ekki einsleit hverfi
- Lög og regluverk þurfa að vera sveigjanleg fyrir svona átaksverkefni með styttingu boðleiða og umfjöllun hjá skipulags- og byggingaryfirvöldum í viðkomandi sveitarfélagi
- Lækka álögur hins opinbera (sveitarfélög) s.s innviðagjöld sem innlegg inn í lækkun heildarbyggingarkostnaðar. Nota t.d fjölda íbúða frekar en byggingarmagn sem viðmið í útreikningum
 - o Sérmeðferð í kerfinu, skjótari meðhöndlun
 - o Minni umsýslugjöld
 - o Lægri fasteignagjöld – lóðagjöld – fráveitugjöld – gatnagerðargjöld
 - o Hagkvæmari lán
 - o Lægri virðisaukaskattur á byggingarvörum sem eru vistvottaðar eða með merkingu samkvæmt Environmental Product Declaration, EPD
 - o Beinn stuðningur hins opinbera við metnaðarfull og nýskapandi verkefni sem snúa að umhverfismálum

Nokkur dæmi um vistvæn viðmið fyrir byggingu sem ætti að huga að:

- Notar áður notað land eða land sem þegar hefur verið skipulagt, nýtir núverandi innviði
- Viðheldur eða eykur vistfræðilegan fjölbreytileika lóðarinnar
- Góðir innviðir og gott aðgengi að vistvænum samgöngum: hjólageymslur, aðgengi að stoppistöðvum, hjóla- og gangstígum, tengingar fyrir rafmagnsbíla/rafmagnshjól
- Gerir áætlun um efnisflutninga til og frá lóðinni – kannar möguleika á samnýtingu
- Tryggir að bílastæði hindri ekki gangandi og hjólandi og lengi ekki gönguvegalengdir
- Metur kosti og galla valmöguleikanna bílastæði/bílahús/bílakjallari
- Hugsar út fyrir boxið varðandi samgöngur, t.d. deilibílar, deilihjól, samferðaklúbbur
- Nýtir blágrænar/sjálfbærar regnvatnslausnir
- Hefur matjurtagarða í nágrenni eða aðgengi að þeim

¹ <https://www.arkitektforeningen.dk/konkurrence/fremtidens-baeredygtige-almene-bolig>

GRÆNNI BYGGÐ

- Hannar efnisnotkun með tilliti til þess að hámarka endingu og lágmarka kolefnisspor, umhverfisáhrif frá framleiðslu, flutningi og niðurrifi og hámarka gæði innivistar
- Velur Svansvottaðar byggingarvörur þar sem það er hægt
- Notar endurnýtt, endurunnin og endurnýtanleg byggingarefni eins og kostur er.
- Gerir áætlun um byggingar- og niðurrifsúrgangs og skilgreinir aðila á verkstað sem ber ábyrgð á úrgangsmálum
- Forðast notkun spilliefna
- Hanna með tilliti til góðrar orkunýtingar (t.d. góð einangrun, og góð dagsbirtunýting)
- Hannar með tilliti til góðara innivistar
- Getur aðlagað sig breyttum aðstæðum í samfélagi framtíðar á hagkvæman og umhverfisvænan hátt með fjölbreyttri rýmisnýtingu og sveigjanleika í bæði rýmisnotkun og tæknilegum lausnum.
- Hönnuð með hringrásarhugsun og fjölnýtingu rýma í huga

Þetta eru einungis nokkur atriði en við hvetjum eindregið til þess að þetta málefni sé skoðað vel og vandlega strax við frumhönnun verkefnisins.

Fyrir hönd Grænni byggðar,

Þórhildur Fjóra Kristjánsdóttir, framkvæmdastjóri
Egill Guðmundsson, arkitekt, ARKÍS

Heimild:

Fyrstu niðurstöður verkefnisins: Umhverfisvæn bygging í íslensku samhengi, aðgengilegar hér: <http://www.graennibyggd.is/ahugavert-fraedsluefni>